

GRIMSTAD KOMMUNE

SAKSFREMSTILLING

Styre, utvalg, komite m.m.	Møtedato	Saknr.
Plan-og økonomiutvalget	03.12.2008	118/08
Kommunestyret	18.12.2008	117/08

Avgjøres av: Kommunestyret	Sektor:	Plan- og utviklingsavdelingen	Arkivsaknr:	Arkivkode:
	Saksbeh.:	Jon Eiklund	2008001289	K1-145

BUDSJETT 2009/HANDLINGSPROGRAM 2009 - 2012

Sammendrag:

Rådmannens forslag til budsjett 2009 og handlingsprogram 2009–2012 av 3. nov 2008 er på vanlig måte sendt på høring til faste råd og utvalg, ansattes organisasjoner mv. Høringsuttalelsene ettersendes til behandlingen i plan- og økonomiutvalget og kommunestyret.

Det er plan- og økonomiutvalget (formannskapet) som innstiller i budsjettsaken til kommunestyret. Samtlige forslag som er fremmet og stemt over i plan- og økonomiutvalget (både flertall- og mindretallsforslag), skal legges ut til offentlig ettersyn i minst 14 dager før behandlingen i kommunestyret.

Kommunal- og Regionaldepartementet har for 2009 fordelt ekstra skjønnsmidler til inntektsvake kommuner i Sør-Norge. Grimstad får ytterligere 0,9 mill kr (frie inntekter)

Dokumentliste:

- Rådmannens forslag (med vedlegg) til budsjett 2009 og handlingsprogram 2009–2012 (*utlevert tidligere*)
- Innkomne høringsuttalelser til rådmannens forslag (*blir ettersendt*)

Fakta:

Rådmannens forslag til budsjett 2009 og handlingsprogram 2009–2012 av 3. nov 2008 er på vanlig måte sendt på høring til sektorutvalg, andre kommunale råd og utvalg, Kirkelig fellesråd, ansattes organisasjoner, kommunalt foreldreutvalg, samarbeidsutvalgene ved kommunale skoler og barnehager mv. Budsjettforslaget er også lagt ut på kommunens hjemmeside. Høringsuttalelsene ettersendes til behandlingen i plan- og økonomiutvalget og kommunestyret.

Rådmannen har i sine presentasjoner trukket fram følgende hovedpunkter i budsjettforslaget:

- Inntektsveksten dekker ikke vekst i lønninger, pensjon, renter og priser. Målsetting om netto driftsresultat på 3% for 2009 oppnås ikke. For budsjett 2009 foreslås det bruk av disposisjonsfond med 10,0 mill kr. For 2010 og 2011 foreslås det avsatt henholdsvis 6,0 mill kr og 11,4 mill kr til fond, mens for 2012 er forslaget kun i balanse.
- Midlertidige innsparingstiltak og prosjekter foreslås i 2009, mens permanente innsparinger foreslås fra 2010.
- En lavinntektskommune som Grimstad må utnytte eget inntekspotensiale. Eiendomsskatten foreslås økt.

- Nye investeringer (utover vedtatt program) og nye driftstiltak bør holdes på et minimum.

Det er plan- og økonomiutvalget (formannskapet) som innstiller i budsjettsaken til kommunestyret. Samtlige forslag som er fremmet og stemt over i plan- og økonomiutvalget (både flertall- og mindretallsforslag), skal legges ut til offentlig ettersyn i minst 14 dager før behandlingen i kommunestyret.

Økte skjønnsmidler (frie inntekter)

Etter at rådmannens budsjettforslag ble lagt fram 3. nov., har Kommunal- og Regionaldepartementet (i pressemelding av 12. nov.) fordelt 100 mill kr i ekstra skjønnsmidler til inntektsvake kommuner i Sør-Norge i 2009. Iht. fordelingen får Grimstad 0,9 mill kr. Midlene er ikke en del av rådmannens budsjettforslag.

Vurdering:

Rådmannens vurderinger av den økonomiske situasjonen og forslag til økonomiske rammer for 2009-2012 framgår av budsjettdokumentene. Det tas forbehold om endringer i budsjettforslaget fram til kommunestyrets behandling dersom høringsuttalelsene eller andre nye opplysninger skulle tilsi dette.

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. SKATTØRE 2009

Kommunestyret vedtar maksimalt skattøre (Stortingets vedtak i desember 2008).

2. EIENDOMSSKATT 2009

- a) Kommunestyret vedtar å sette skattesatsen for eiendomsskatt til 5% av takstverdien i 2009.
- b) Kommunestyret vedtar at grunnlaget for beregning av eiendomsskatten settes til 60% av takstverdien for den enkelte eiendom.

3. BETALING FOR KJØP AV KOMMUNALE VARER OG TJENESTER FRA 1. JANUAR 2009

- a) Prisen for kjøp av kommunale varer og tjenester i 2009 øker med 4,5% dersom annet ikke framkommer av budsjettforslaget.
- b) Gebyr for vann økes med 40 %.
- c) Gebyr for avløp økes med 30 %.
- d) Tilknytningsavgiften for vann og avløp endres ikke.
- e) Renovasjonsavgiften reduseres med 5 %.
- f) Avgiften for slamreovering (tømming av septiktanker og behandling av septikslam) endres ikke.
- g) Feieravgiften økes med 20 % .
- h) Maksimalpris for foreldrebetaling i kommunale og private barnehageplasser fastsettes i forhold til statens regelverk for maksimalpriser. Betalingssatsene (gradert betaling) for inntekter inntil 300.000 kr økes. Nye satser for foreldrebetaling fastsettes iht. tabell side 15 i budsjettforslaget.
- i) Husleie i kommunale boliger. For eksisterende leieavtaler økes husleien i samsvar med konsumprisindeksen, jfr. husleieloven. For nye leieavtaler iht. rådmannens forslag som blir ettersendt.
- j) Festeavgift for kirkegårdene fastsettes til kr 1.250 for et enkelt gravsted i ti år og kr 2.500 for et dobbelt gravsted.

4. INVESTERINGER I 2009 SOM DET DELEGERES TIL TEKNISK UTVALG Å VIDEREFORDELE PÅ PROSJEKT

- a) Det bevilges 2,7 mill kr til oppkjøp av grunn Holviga idrettsanlegg.
- b) Det bevilges 4,3 mill kr til infrastruktur Universitetsbyen Grimstad.
- c) Det bevilges 0,4 mill kr til sykkelby-prosjektet - gang/sykkelveger.
- d) Det bevilges 23,5 mill kr til infrastruktur i bysentrum.
- e) Det bevilges 13,34 mill kr til handlingsprogram for vann.
- f) Det bevilges 11,45 mill kr til handlingsprogram for avløp.

5. INVESTERINGER I 2009 SOM DET DELEGERES TIL RÅDMANNEN Å VIDEREFORDELE PÅ PROSJEKT

- a) Det bevilges 1,0 mill kr til egenkapitalinnskudd KLP.
- b) Det bevilges 7,0 mill kr til utendørs idrettsanlegg - Levermyr - garderobe.
- c) Det bevilges 1,75 mill kr til økt skolekapasitet Landvik (skolepakke 2).
- d) Det bevilges 5,0 mill kr til økt skolekapasitet Fevik (skolepakke 2).
- e) Det bevilges 13,0 mill kr til bibliotek m/landsd.funksj. for litteraturformidling.
- f) Det bevilges 5,63 mill kr til Fagskolen.
- g) Det bevilges 4,3 mill kr til Elisabethstua/Groosåsen/Knøttet barnehager.
- h) Det bevilges 0,25 mill kr til maskiner og utstyr på kirkegårdene.
- i) Det bevilges 0,5 mill kr til handlingsprogram kirkebygg og kirkegårder.
- j) Det bevilges 0,9 mill kr til havnevesen – brygge-, kai- og havneanlegg.

6. FINANSIERING AV INVESTERINGER

Investeringsprogram i henhold til pkt 4 og 5 finansieres med lån, egenkapital og statstilskudd i samsvar med budsjettforslaget.

7. STARTLÅN I HUSBANKEN I 2009

Det tas opp inntil 20 mill kr i startlån i Husbanken til videre utlån til enkeltpersoner.

8. ÅRSBUDSJETT 2009

Kommunestyret vedtar årsbudsjett 2009 som foreslått av rådmannen i opprinnelig budsjettforslag av 03.11.08, med de endringer som framkommer under kommunestyrets behandling.

9. HANDLINGSPROGRAM 2009 – 2012

Kommunestyret vedtar Handlingsprogram 2009-2012 som foreslått av rådmannen i opprinnelig budsjettforslag av 03.11.08, med de endringer som framkommer under kommunestyrets behandling. Handlingsprogrammet skal være retningsgivende for planlegging, oppgaver og tjenester i perioden.

10. ENDRINGER I PLAN- OG ØKONOMIUTVALG OG KOMMUNESTYRE

////

PLAN- OG ØKONOMIUTVALGETS BEHANDLING:

Ordføreren refererte diverse høringsuttalelser (utlagt).

Ordfører Hans Antonsen (V) foreslo på vegne av V, H, KrF og SP:

FORSLAG FRA V, KRF, H OG SP				
ENDRINGER I FORHOLD TIL RÅDMANNENS FORSLAG TIL HANDLINGSPROGRAM (1.000 kr)				
Tekst	2009	2010	2011	2012
ØKTE UTGIFTER/ REDUSERTE INNTEKTER				

<i>Inntektsreduksjoner (lavere skatt, avgifter etc)</i>				
Ingen økning i eiendomsskatt for bolig/fritidseiendom i 2009 og 2010. Næringseiendom og bruk og verk øker fra 4 til 6 promille fra 2009. Beslutning om økt eiendomsskatt fra 2011 avventer effekt av kostnadsgjennomgang som iverksettes i 09. Partiene er uansette enige om at det ikke er aktuelt med en økning på nivå med rådmannens forslag. I utgangspunktet legges det opp til at en eventuell økning vil bli foretatt uten full retaksering av eiendommer, men f eks ved 10% påslag på eksisterende takst og/eller økt promillesats. Kostnader til retaksering i 2010 i rådmannens budsjettforslag er derfor tatt ut (se nedenfor).	2 800	2 800	14 000	14 000
<i>Utgiftsøkninger</i>				
<i>På helse og sosialområdet</i>				
Justering av lønn for støttekontakter boveiledertjenesten – økes med 15,7% fra 84,50 til 97,75 (halvering av forskjell fra minste lønnsats i kommunalt regulativ)	550	550	550	550
Omsorgslønn – oppjustering som for støttekontakter	80	80	80	80
<i>På kultur- og oppvekstområdet</i>				
Kvalitet i skolen - økt satsing knyttet til kompetanseheving for lærere i Grimstad-skolen og økt lærertetthet (finansiert ved omdisponering kostnader innen sektoren)	1 200	1 200	1 200	1 200
Konsekvensjustering av helårseffekt av økt elevtall ved Grimstad ungdomsskole, bare delårsvirkning lagt inn i tidligere vedtak (oppføring her har sammenheng med at spesialbevilgning til økt voksentetthet i 2008 pga undervisning på tre steder trekkes tilbake, se nedenfor)	387	387	387	387
Redusert økning i barnehagepris for inntekter under 300.000, dessuten innføring av ny pris for familieinntekt under 220.000 der prisen holdes på dagens nivå + 100 kr /mnd) - finansiert ved omdisponering på barnehageområdet (se nedenfor)	400	100	100	100
UngArena – start oppbygging	400	400	400	400
<i>På teknisk område</i>				
ENØK-investeringer, driftsmessig konsekvens	300	300	300	300
Ferdigstilling skanning byggesaksarkiv	300	300		
<i>Fellesområdet og annet</i>				
Eget prosjekt - rådgiver prosjektfinansiering aktiviteter	600	600	600	600
Sum økte utgifter/reduuerte inntekter	7 017	6 717	17 617	17 617
INNDEKNING				
<i>Økte inntekter</i>				
Økt bevilgning fra Stortinget til kommuner i Sør-Norge	900	900	900	900
Økt utbytte Agder Energi	4 000	4 000	4 000	4 000
Nettogevinst (økt prosjektfinansiering - evt økte egenandeler) av satsing på prosjektfinansiering	600	1 500	2 500	2 500
Økt selvfinansiering byggesaksbehandling		1 000	1 000	1 000
Effekt av redusert sykefravær	1 000	1 000	1 000	1 000

Generell prisøkning avgifter, gebyrer der rådmannen har foreslått 4,5% - anslår ca 7,5%	300	300	300	300
Liten økning dagsenterbetaling (fra 71 kr til ca 85 kr pr dag for	70	70	70	70
Reduserte utgifter				
<i>På helse- og sosialområdet</i>				
Justert økning sektorramme helse og sosial (13,4 istf 13,9%)	1 320	1 320	1 320	1 320
Effekt av økt aktivisering sosialhjelpsmottakere	200	200	200	200
Del av realøkning sosialhjelp brukes til finansiering ressurskrevende brukere (halvparten av 700)	350	350	350	350
Omdisponering av MOT-konsulent mot UngArena (halve stillingen)	250	250	250	250
<i>På kultur- og oppvekstområdet</i>				
Kommunale barnehager stenger helt tre siste uker i juli (effekt ca 100 og skjønnsmidler barnehage brukes for å dempe prisvirkning i 2009 av prisøkning for familier med inntekt under 300.000, samt innføring av ny pris for inntekt under 220.000	400	100	100	100
Kostnader faget utdanningsfag beregnet etter Aafk-vedtak om 500 kr pr elev pr utprøvningsperiode, to utprøvningsperioder i løpet av 9. eller 10 trinn, redusert kostnad i forhold til rådmannens forslag	200	200	200	200
Redusert frukt- og grønt-ordning	1 000	1 000	1 000	1 000
Reduksjon som følge av at særskilt bevilgning i 2008 til ekstra behov voksentetthet Grimstad ungdomsskole, begrunnet i undervisning flere steder er videreført i rådmannens forslag. Ses i sammenheng med økt bevilgning til Grimstad ungdomsskole, se ovenfor)	720	720	720	720
Økt brukerbetaling kulturskolen (ca 10% satsøkning)	100	100	100	100
Øvrig kutt kultur (ikke frivillige org, lag foreninger)	100	100	100	100
Bemanningsøkning bibliotek venter til år bibliotek står ferdig (dvs utsettes fra 2010 til 2011)		600		
<i>På teknisk område</i>				
ENØK-gevinst, som følge av ENØK-investeringer og mer sparing	100	200	1 000	1 200
Ikke full retaksering av alle eiendommer (gjelder grunnlag for eiendomsskatt)		2 500		
<i>Fellesområdet og annet</i>				
Egen rådgiver nærvær/orgavd videreføres ikke etter at nåværende prosjektleder slutter 1.1.2009. 150.000 av midlene i 2009 beholdes til å støtte arbeidsmiljøfremmende tiltak i enhetene.	330	480	480	480
Redusert økning OSS	250	250	250	250
Redusert økning ORG-avdeling	220	220	220	220
Endret politisk struktur/saksbehandling		150	150	150
Fri programvare vurderes tatt i bruk til erstatning for lisensiert programvare (MS Office) når nåværende lisensavtale utløper (årlig kostnad i dag ca 800.000)				500

<i>Driftsmessige forbedringer som følge av låne/kapitalendringer</i>				
Redusert låneopptak/FDV som følge av salg av kommunal eiendom for minst 25 mill i fireårsperioden	500	1 000	1 500	2 000
Utsettelse Omre (bortsett fra VA til kryss iht til avtale Sveg)				2 000
Sum inndekning	12 910	18 510	17 710	20 910
Forbedring/forverring av balansen	5 893	11 793	93	3 293
For hele fireårsperioden				21 072
Endringer i INVESTERINGSREGNSKAP	2009	2010	2011	2012
ENØK-investeringer (driftskostnaden av disse er vist ved 300.000 i økte utgifter hvert år)	3500			
Kommunal tilleggsinvestering parkeringshus i fjell: Gang-utgang til Øvre sentrum (Lillesandsveien/Vestregate) prioriteres framfor utgang ved nytt bibliotek. Besparelse (8-5) = 3 mill	-3000			
Kommunal del av investering turnhall GTIF	3000			

Terje Stalleland (FrP) foreslo:

1. Rådmannen bes utrede eget eiendomsselskap for bygningsmassen.
 - a. Spesielt viktig nå med så mange nye finansieringsløsninger fra Regjeringen
 - b. Selskapet skal gå i balanse, og må kreve inn leie av enhetene for å dekke sine kostnader.
 - c. Står fritt til å velge leverandører
2. Rådmannen bes legge frem sak om gjennomføring av byggeprosjekter med sikte på å få frem mer fleksible løsninger for gjennomføringer av prosjekter sammen med frivillige organisasjoner eller private. (ref. hall Holviga)
3. Rådmannen bes legge frem en sak med sikte på økt valgfrihet. Blant utfordringene som skal utredes er:
 - a. På hvilke tjenesteområder finnes det alternative leverandører som kan sikre en sunn konkurranse?
 - b. Hvordan bør de kommunale tjenestene som lever i konkurranse være organisert?
4. Rådmannen bes legge frem en sak om justeringer av alle kommunens vedtatte standarder på tjenester. Formålet er å utrede omlegginger og standardendringer som kan gi lavere investerings- og driftskostnader.

GROVREGNET BUDSJETTVERKNING

FORSLAG FRA FRP ENDRINGER I FORHOLD TIL RÅDMANNENS FORSLAG TIL HANDLINGSPROGRAM

Driftsbudsjettet	2009	2010	2011	2012
Økte utgifter/reduerte inntekter:				
Undervisning i skolen	4 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Eiendomsskatten økes ikke	4 750 000	4 800 000	33 150 000	33 480 000
Økte FDV-kostnader ny turnhall (drift fra 2010)		800 000	800 000	800 000
Økte FDV-kostnader ny hall Landvik (drift fra 2011)			1 300 000	1 300 000
Økt tilskudd lag og foreninger	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Oppfølging ungdomsplan	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Endring mva-kompensasjon i driftsbudsjettet pga endring investeringer	3 670 000	10 968 000	6 467 000	16 000
Landvik kirke	500 000			
Sum økte utgifter/reduerte inntekter	14 920 000	28 568 000	53 717 000	47 596 000

Inndekning:				
Økte frie inntekter - andel Grimstad i 2009 iht oppsett fra KR D	-900 000			
Omprioritering kulturbudsjettet	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Turistkontoret avvikles som kommunal virksomhet	-450 000	-450 000	-450 000	-450 000
Privatisering av barnehager (redusert stykkpris)	0	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Ekstern finansiering prosjektmidler og løpende tjenester	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Administrativ innsparing IKT og administrativ struktur	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000
Konkurransetsetting/ innsparing (10%) i renhold		-1 150 000	-1 150 000	-1 150 000
Sparte renter og avdrag (sum 9%) pga. reduserte investeringer	-1 110 000	-9 740 000	-15 941 000	-16 138 000
Omlegging kjøkkentjeneste	-500 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Reduserte FDV-utgifter Fagskolen	-800 000	-1 231 000	-1 231 000	-1 231 000
Reduserte FDV-utgifter og redusert bemanningsøkning biblioteket		-600 000	-1 790 000	-1 790 000
Redusert overskudd/bruk av fond	-4 160 000	-5 397 000		
Sum inndekning	-14 920 000	-28 568 000	-30 562 000	-30 759 000
Effekt av nye tiltak (verbalforslagene)			-15 000 000	-20 000 000

Investeringsbudsjettet	2009	2010	2011	2012
Endringer:				
Kommunal andel ny turnhall (GTIF)	10 000 000			
Kommunal andel ny hall Landvik		20 000 000		
Oppussing Fjære skole		9 000 000		
Bortfall foreslåtte investeringer kommunal andel til Levermyranlegget	-7 000 000	-10 600 000		
Bortfall foreslåtte investeringer kommunal andel til Bibliotek	-13 000 000	-70 000 000	-10 000 000	
Salg av kommunale eiendommer (Fagskolen, Storgaten, Gundersholmen, andre)	-10 000 000	-15 000 000	-15 000 000	
Reduserte byggekalkyler andre investeringer (10%)	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Bortfall foreslåtte investeringer Omre			-35 000 000	
Reduserte byggekalkyler andre investeringer (10%)	-2 680 000	-14 950 000	-6 890 000	-190 000
Sum endringer kommunal andel investeringer	-24 680 000	-83 550 000	-68 890 000	-2 190 000

Brit Eskedal (AP) foreslo:

FORSLAG FRA AP

ENDRINGER I FORHOLD TIL RÅDMANNENS FORSLAG TIL HANDLINGSPROGRAM (1.000 kr)

Driftsbudsjettet	2009	2010	2011	2012
Økte utgifter/reduerte inntekter:				
40% stilling/økt undervisningsressurs i Kulturskolen (helårsvirkning 2009)	200 000	200 000	200 000	200 000
Økt støtte til skolemusikken	100 000	100 000	100 000	100 000
200% stillinger til dagsenter på Frivolltun (halvårsvirkning i 2009)	500 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
40% økning i jordmorstilling (halvårsvirkning 2009)	100 000	200 000	200 000	200 000
Økte midler i 2009 og 2010 til oppgradering av torvet og Wenzells plass	535 000	300 000		
Økte FDV-kostnader ny turnhall (delvis drift fra 2010). FDV-kostnader fra 2011 er nto. Kommunal andel.		200 000	500 000	500 000
Sum økte utgifter/reduerte inntekter	1 435 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Inndekning:				
Økte frie inntekter – andel Grimstad i 2009 iht. oppsett fra KR D	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000
Levermyr barnepark legges ned fra og med 1. august 2009 (5/11 dels virkning 2009)	-160 000	-350 000	-350 000	-350 000

100% stilling til PMTO legges ned (halvårsvirkning 2009)	-250 000	-500 000	-500 000	-500 000
50% stilling palliativ koordinator legges ned (halvårsvirkning 2009)	-125 000	-250 000	-250 000	-250 000
Sum inndekning	-1 435 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000

Investeringsbudsjettet	2009	2010	2011	2012
Endringer:				
Turnhall				
Ny kommunal turnhall i Holviga (GTIF) – samlet 37,5 mill kr i kommunale midler. Spillemidler og evt. tilskudd fra GTIF kommer i tillegg.	19 750 000	17 750 000		
Feviktun				
Forhandlinger og kjøp av areal for utbygging av Feviktun Arbeiderpartiet vil arbeide for innarbeiding av investeringsmidler i perioden 2013-2015 slik at ny fløy står ferdig i 2015.	4 000 000			
Frivoll videregående skole				
Kjøp av tidligere Frivoll videregående skole (forutsettes avtale om at kjøpssum fordeles på 2009 og 2010)	5 000 000	7 000 000		
Bortfall foreslåtte investeringer (kommunal andel fratrukket statsstilskudd 8,8 mill.)		-24 750 000		
Bortfall vedtatte investeringer 2008 (kommunal andel fratrukket privat tilskudd 1,0 mill)	-28 750 000			
Sum endringer kommunal andel investeringer	,0	,0	,0	,0

Merknad investeringer:

Vedtatte investeringer (låneopptak for 2008) for Landviktun omdisponeres til øvrige foreslåtte investeringsprosjekter i 2009.

Merknad driftsbudsjettet:

- * Alle stillinger er satt lik 500.000 pr. årsverk og med halvårsvirkning i 2009. Unntatt økt undervisningsressurs i Kulturskolen som er med helårsvirkning.
- * FDV-kostnader drift av turnhall fra 2011 er anslag på nto. Kommunal andel. Det forutsettes at GTIF og evt. annen utleie gir kommunen leieinntekter.
- * Redusert virkning mva-kompensasjon investeringer i 2009 og 2010 (ikke utbygging Landviktun) opp mot kjøp av Frivoll vidg. skole og midler til areal ved Feviktun (som ikke gis mva-komp), er i Arbeiderpartiets forslag forutsatt dekket inn ved at økt FDV og drift (bemanningsøkning) ved Landviktun faller bort.

Leif Atle Beisland (H) foreslo:

I fremtidige budsjettforslag skal rådmannen synliggjøre, forklare og begrunne alle vesentlige endringer i enhetenes nettbudsjett.

VOTERING:

Terje Stallelands forslag ble forkastet med 6 mot 1 stemme.

Brit Eskedals forslag ble forkastet med 5 mot 1 stemme.

Ordførerens forslag ble vedtatt med 4 mot 3 stemmer.

Rådmannens innstilling, med de endringer som har fått flertall foran, ble deretter enstemmig vedtatt.

Leif Atle Beislands forslag ble enstemmig vedtatt.

PØ-118/08 VEDTAK:

1. SKATTØRE 2009

Kommunestyret vedtar maksimalt skattøre (Stortingets vedtak i desember 2008).

2. EIENDOMSSKATT 2009

- a) Kommunestyret vedtar å sette skattesatsen for eiendomsskatt til 4‰ for bolig/fritid og 6‰ på verker/bruk/næring, av takstverdien i 2009.
- b) Kommunestyret vedtar at grunnlaget for beregning av eiendomsskatten settes til 60% av takstverdien for den enkelte eiendom.

1. BETALING FOR KJØP AV KOMMUNALE VARER OG TJENESTER FRA 1. JANUAR 2009

- a) Prisen for kjøp av kommunale varer og tjenester i 2009 øker med 7,5% dersom annet ikke framkommer av budsjettforslaget.
- b) Gebyr for vann økes med 40 %.
- c) Gebyr for avløp økes med 30 %.
- d) Tilknytningsavgiften for vann og avløp endres ikke.
- e) Renovasjonsavgiften reduseres med 5 %.
- f) Avgiften for slamreovering (tømming av septiktanker og behandling av septikslam) endres ikke.
- g) Feieravgiften økes med 20 % .
- h) Maksimalpris for foreldrebetaling i kommunale og private barnehageplasser fastsettes i forhold til statens regelverk for maksimalpriser. Betalingssatsene (gradert betaling) for inntekter inntil 300.000 kr økes iht. tabell.
- i) Husleie i kommunale boliger. For eksisterende leieavtaler økes husleien i samsvar med konsumprisindeksen, jfr. husleieloven. For nye leieavtaler iht. rådmannens forslag som legges fram i egen sak.
- j) Festeavgift for kirkegårdene fastsettes til kr 1.250 for et enkelt gravsted i ti år og kr 2.500 for et dobbelt gravsted.

2. INVESTERINGER I 2009 SOM DET DELEGERES TIL TEKNISK UTVALG Å VIDEREFORDELE PÅ PROSJEKT

- a) Det bevilges 2,7 mill kr til oppkjøp av grunn Holviga idrettsanlegg.
- b) Det bevilges 4,3 mill kr til infrastruktur Universitetsbyen Grimstad.
- c) Det bevilges 0,4 mill kr til sykkelby-prosjektet - gang/sykkelveger.
- d) Det bevilges 20,5 mill kr til infrastruktur i bysentrum.
- e) Det bevilges 13,34 mill kr til handlingsprogram for vann.
- f) Det bevilges 11,45 mill kr til handlingsprogram for avløp.
- g) Det bevilges 0,3 mill kr til ENØK-investeringer.

3. INVESTERINGER I 2009 SOM DET DELEGERES TIL RÅDMANNEN Å VIDEREFORDELE PÅ PROSJEKT

- a) Det bevilges 1,0 mill kr til egenkapitalinnskudd KLP.
- b) Det bevilges 7,0 mill kr til utendørs idrettsanlegg - Levermyr - garderobe.
- c) Det bevilges 1,75 mill kr til økt skolekapasitet Landvik (skolepakke 2).
- d) Det bevilges 5,0 mill kr til økt skolekapasitet Fevik (skolepakke 2).
- e) Det bevilges 13,0 mill kr til bibliotek m/landsd.funksj. for litteraturformidling.
- f) Det bevilges 5,63 mill kr til Fagskolen.
- g) Det bevilges 4,3 mill kr til Elisabethstua/Groosåsen/Knøttet barnehager.
- h) Det bevilges 0,25 mill kr til maskiner og utstyr på kirkegårdene.
- i) Det bevilges 0,5 mill kr til handlingsprogram kirkebygg og kirkegårder.
- j) Det bevilges 0,9 mill kr til havnevesen – brygge-, kai- og havneanlegg.
- k) Det bevilges 3,0 mill kr til kommunal del av turnhall GTIF.

4. FINANSIERING AV INVESTERINGER

Investeringsprogram i henhold til pkt 4 og 5 finansieres med lån, egenkapital og statstilskudd i samsvar med budsjettforslaget.

5. STARTLÅN I HUSBANKEN I 2009

Det tas opp inntil 20 mill kr i startlån i Husbanken til videre utlån til enkeltpersoner.

6. ÅRSBUDSJETT 2009

Kommunestyret vedtar årsbudsjett 2009 som foreslått av rådmannen i opprinnelig budsjettforslag av 03.11.08, med de endringer som framkommer under kommunestyrets behandling.

7. HANDLINGSPROGRAM 2009 – 2012

Kommunestyret vedtar Handlingsprogram 2009-2012 som foreslått av rådmannen i opprinnelig budsjettforslag av 03.11.08, med de endringer som framkommer under kommunestyrets behandling.

Handlingsprogrammet skal være retningsgivende for planlegging, oppgaver og tjenester i perioden.

8. ENDRINGER I PLAN- OG ØKONOMIUTVALG OG KOMMUNESTYRE

ENDRINGER I FORHOLD TIL RÅDMANNENS FORSLAG TIL HANDLINGSPROGRAM (1.000 kr)				
Tekst	2009	2010	2011	2012
ØKTE UTGIFTER/ REDUSERTE INNTEKTER				
<i>Inntektsreduksjoner (lavere skatt, avgifter etc)</i>				
Ingen økning i eiendomsskatt for bolig/fritidseiendom i 2009 og 2010. Næringseiendom og bruk og verk øker fra 4 til 6 promille fra 2009. Beslutning om økt eiendomsskatt fra 2011 avventer effekt av kostnadsgjennomgang som iverksettes i 09. Partiene er uansette enige om at det ikke er aktuelt med en økning på nivå med rådmannens forslag. I utgangspunktet legges det opp til at en eventuell økning vil bli foretatt uten full retaksering av eiendommer, men f eks ved 10% påslag på eksisterende takst og/eller økt promillesats. Kostnader til retaksering i 2010 i rådmannens budsjettforslag er derfor tatt ut (se nedenfor).	2 800	2 800	14 000	14 000
<i>Utgiftsøkninger</i>				
<i>På helse og sosialområdet</i>				
Justering av lønn for støttekontakter boveiledertjenesten - økes med 15,7% fra 84,50 til 97,75 (halvering av forskjell fra minste lønnsats i kommunalt regulativ)	550	550	550	550
Omsorgslønn - oppjustering som for støttekontakter	80	80	80	80
<i>På kultur- og oppvekstområdet</i>				
Kvalitet i skolen - økt satsing knyttet til kompetanseheving for lærere i Grimstad-skolen og økt lærertetthet (finansiert ved omdisponering kostnader innen sektoren)	1 200	1 200	1 200	1 200
Konsekvensjustering av helårseffekt av økt elevtall ved Grimstad ungdomsskole, bare delårsvirkning lagt inn i tidligere vedtak (oppføring her har sammenheng med at spesialbevilgning til økt voksentetthet i 2008 pga undervisning på tre steder trekkes tilbake, se nedenfor)	387	387	387	387
Redusert økning i barnehagepris for inntekter under 300.000, dessuten innføring av ny pris for familieinntekt under 220.000 der prisen holdes på dagens nivå + 100 kr /mnd) - finansiert ved omdisponering på barnehageområdet (se nedenfor)	400	100	100	100
UngArena – start oppbygging	400	400	400	400

<i>På teknisk område</i>				
ENØK-investeringer, driftsmessig konsekvens	300	300	300	300
Ferdigstilling skanning byggesaksarkiv	300	300		
<i>Fellesområdet og annet</i>				
Eget prosjekt - rådgiver prosjektfinansiering aktiviteter	600	600	600	600
Sum økte utgifter/reduerte inntekter	7 017	6 717	17 617	17 617
INNDEKNING				
<i>Økte inntekter</i>				
Økt bevilgning fra Stortinget til kommuner i Sør-Norge	900	900	900	900
Økt utbytte Agder Energi	4 000	4 000	4 000	4 000
Nettogevinst (økt prosjektfinansiering - evt økte egenandeler) av satsing på prosjektfinansiering	600	1 500	2 500	2 500
Økt selvfinansiering byggesaksbehandling		1 000	1 000	1 000
Effekt av redusert sykefravær	1 000	1 000	1 000	1 000
Generell prisøkning avgifter, gebyrer der rådmannen har foreslått 4,5% - anslår ca 7,5%	300	300	300	300
Liten økning dagsenterbetaling (fra 71 kr til ca 85 kr pr dag for	70	70	70	70
<i>Reduserte utgifter</i>				
<i>På helse- og sosialområdet</i>				
Justert økning sektorramme helse og sosial (13,4 istf 13,9%)	1 320	1 320	1 320	1 320
Effekt av økt aktivisering sosialhjelpsmottakere	200	200	200	200
Del av realøkning sosialhjelp brukes til finansiering ressurskrevende brukere (halvparten av 700)	350	350	350	350
Omdisponering av MOT-konsulent mot UngArena (halve stillingen)	250	250	250	250
<i>På kultur- og oppvekstområdet</i>				
Kommunale barnehager stenger helt tre siste uker i juli (effekt ca 100 og skjønnsmidler barnehage brukes for å dempe prisvirkning i 2009 av prisøkning for familier med inntekt under 300.000, samt innføring av ny pris for inntekt under 220.000)	400	100	100	100
Kostnader faget utdanningsfag beregnet etter Aafk-vedtak om 500 kr pr elev pr utprøvsperiode, to utprøvsperioder i løpet av 9. eller 10 trinn, redusert kostnad i forhold til rådmannens forslag	200	200	200	200
Redusert frukt- og grønt-ordning	1 000	1 000	1 000	1 000
Reduksjon som følge av at særskilt bevilgning i 2008 til ekstra behov voksentetthet Grimstad ungdomsskole, begrunnet i undervisning flere steder er videreført i rådmannens forslag. Ses i sammenheng med økt bevilgning til Grimstad ungdomsskole, se ovenfor)	720	720	720	720
Økt brukerbetaling kulturskolen (ca 10% satsøkning)	100	100	100	100
Øvrig kutt kultur (ikke frivillige org, lag foreninger)	100	100	100	100
Bemanningsøkning bibliotek venter til år bibliotek står ferdig (dvs utsettes fra 2010 til 2011)		600		
<i>På teknisk område</i>				

ENØK-gevinst, som følge av ENØK-investeringer og mer sparing	100	200	1 000	1 200
Ikke full retaksering av alle eiendommer (gjelder grunnlag for eiendomsskatt)		2 500		
<i>Fellesområdet og annet</i>				
Egen rådgiver nærvær/orgavd videreføres ikke etter at nåværende prosjektleder slutter 1.1.2009. 150.000 av midlene i 2009 beholdes til å støtte arbeidsmiljøfremmende tiltak i enhetene.	330	480	480	480
Redusert økning OSS	250	250	250	250
Redusert økning ORG-avdeling	220	220	220	220
Endret politisk struktur/saksbehandling		150	150	150
Fri programvare vurderes tatt i bruk til erstatning for lisensiert programvare (MS Office) når nåværende lisensavtale utløper (årlig kostnad i dag ca 800.000)				500
<i>Driftsmessige forbedringer som følge av låne/kapitalendringer</i>				
Redusert låneopptak/FDV som følge av salg av kommunal eiendom for minst 25 mill i fireårsperioden	500	1 000	1 500	2 000
Utsettelse Omre (bortsett fra VA til kryss iht til avtale Sveg)				2 000
Sum inndekning	12 910	18 510	17 710	20 910
Forbedring/forverring av balansen	5 893	11 793	93	3 293
For hele fireårsperioden				21 072
Endringer i INVESTERINGSREGNSKAP	2009	2010	2011	2012
ENØK-investeringer (driftskostnaden av disse er vist ved 300.000 i økte utgifter hvert år)	3500			
Kommunal tilleggsinvestering parkeringshus i fjell: Gang-utgang til Øvre sentrum (Lillesandsveien/Vestregate) prioriteres framfor utgang ved nytt bibliotek. Besparelse (8-5) = 3 mill	-3000			
Kommunal del av investering turnhall GTIF	3000			

KOMMUNESTYRETS BEHANDLING:

Ordfører Hans Antonsen (V) foreslo på vegne av V, KrF, H og SP:

ENDRINGER I FORHOLD TIL RÅDMANNENS FORSLAG TIL HANDLINGSPROGRAM (1.000 kr)

Tekst	2009	2010	2011	2012
ØKTE UTGIFTER/ REDUSERTE INNTEKTER				
<i>Inntektsreduksjoner (lavere skatt, avgifter etc)</i>				

Ingen økning i eiendomsskatt for bolig/fritidseiendom i 2009 og 2010. Næringseiendom og bruk og verk øker fra 4 til 6 promille fra 2009. Beslutning om økt eiendomsskatt fra 2011 avventer effekt av kostnadsgjennomgang som iverksettes i 09. Partiene er uansette enige om at det ikke er aktuelt med en økning på nivå med rådmannens forslag. I utgangspunktet legges det opp til at en eventuell økning vil bli foretatt uten full retaksering av eiendommer, men f eks ved 10% påslag på eksisterende takst og/eller økt promillesats. Kostnader til retaksering i 2010 i rådmannens budsjettfor-slag er derfor tatt ut (se nedenfor).	2 800	2 800	14 000	14 000
Utgiftsøkninger				
<i>På helse og sosialområdet</i>				
Justering av lønn for støttekontakter og avlastere bo-veiledertjenesten - økes med 15,7% fra 84,50 til 97,75 (halvering av forskjell fra minste lønnsats i kommunalt regulativ)	550	550	550	550
Omsorgslønn - oppjustering som for støttekontakter	80	80	80	80
<i>På kultur- og oppvekstområdet</i>				
Kvalitet i skolen - økt satsing knyttet til kompetanseheving for lærere i Grimstad-skolen og økt lærertetthet (finansiert ved omdisponering kostnader innen sekto-ren)	1 200	1 200	1 200	1 200
Konsekvensjustering av helårseffekt av økt elevtall ved Grimstad ungdomsskole, bare delårsvirkning lagt inn i tidligere vedtak (oppføring her har sammenheng med at spesialbevilgning til økt voksentetthet i 2008 pga undervisning på tre steder trekkes tilbake, se nedenfor)	387	387	387	387
Redusert økning i barnehagepris for inntekter under 300.000, dessuten innføring av ny pris for familieinntekt under 220.000 der prisen holdes på dagens nivå + 100 kr /mnd) - finansiert ved omdisponering på barnehageområdet (se nedenfor)	400	100	100	100
UngArena - start oppbygging	400	400	400	400
<i>På teknisk område</i>				
ENØK-investeringer, driftsmessig konsekvens	300	300	300	300
Ferdigstilling skanning byggesaksarkiv	300	300		
<i>Fellesområdet og annet</i>				
Eget prosjekt - rådgiver prosjektfinansiering aktiviteter	600	600	600	600
Nye forslag etter formannskapets behandling 03.12				
Investering bygg 1000-årssted, driftsm konsekvens (8%)	112	112	112	112
Vedlikehold Landvik kirke	328			
Sum økte utgifter/reduuerte inntekter	7 457	6 829	17 729	17 729
INNDEKNING				
Økte inntekter				

Økt bevilgning fra Stortinget til kommuner i Sør-Norge	900	900	900	900
Økt utbytte Agder Energi	4 000	4 000	4 000	4 000
Nettogeivinst (økt prosjektfinansiering - evt økte egenandeler) av satsing på prosjektfinansiering	600	1 500	2 500	2 500
Økt selvfinansiering byggesaksbehandling		1 000	1 000	1 000
Effekt av redusert sykefravær	1 000	1 000	1 000	1 000
Generell prisøkning avgifter, gebyrer der rådmannen har foreslått 4,5% - anslår ca 7,5%	300	300	300	300
Liten økning dagsenterbetaling (fra 71 kr til ca 85 kr pr dag for	70	70	70	70
Reduserte utgifter				
<i>På helse- og sosialområdet</i>				
Justert økning sektorramme helse og sosial (13,4 istf 13,9%)	1 320	1 320	1 320	1 320
Effekt av økt aktivisering sosialhjelpsmottakere	200	200	200	200
Del av realøkning sosialhjelp brukes til finansiering ressurskrevende brukere (halvparten av 700)	350	350	350	350
Omdisponering av MOT-konsulent mot UngArena (halve stillingen)	250	250	250	250
<i>På kultur- og oppvekstområdet</i>				
Kommunale barnehager stenger helt tre siste uker i juli (effekt ca 100 og skjønnsmidler barnehage brukes for å dempe prisvirkning i 2009 av prisøkning for familier med inntekt under 300.000, samt innføring av ny pris for inntekt under 220.000	400	100	100	100
Kostnader faget utdanningsfag beregnet etter Aafk-vedtak om 500 kr pr elev pr utprøvsperiode, to utprøvsperioder i løpet av 9. eller 10 trinn, redusert kostnad i forhold til rådmannens forslag	200	200	200	200
Redusert frukt- og grønt-ordning	1 000	1 000	1 000	1 000
Reduksjon som følge av at særskilt bevilgning i 2008 til ekstra behov voksentetthet Grimstad ungdomsskole, begrunnet i undervisning flere steder er videreført i rådmannens forslag. Ses i sammenheng med økt bevilgning til Grimstad ungdomsskole, se ovenfor)	720	720	720	720
Økt brukerbetaling kulturskolen (ca 10% satsøkning)	100	100	100	100
Øvrig kutt kultur (ikke frivillige org, lag foreninger)	100	100	100	100
Bemanningsøkning bibliotek venter til år bibliotek står ferdig (dvs utsettes fra 2010 til 2011)		600		
<i>På teknisk område</i>				
ENØK-gevinst, som følge av ENØK-investeringer og mer sparing	100	200	1 000	1 200
Ikke full retaksering av alle eiendommer (gjelder grunnlag for eiendomsskatt)		2 500		
<i>Fellesområdet og annet</i>				
Egen rådgiver nærvær/orgavd videreføres ikke etter at nåværende prosjektleder slutter 1.1.2009. 150.000 av midlene i 2009 beholdes til å støtte arbeidsmiljøfremmende tiltak i enhetene.	330	480	480	480
Redusert økning OSS	250	250	250	250

Redusert økning ORG-avdeling	220	220	220	220
Endret politisk struktur/saksbehandling		150	150	150
Fri programvare vurderes tatt i bruk til erstatning for lisensiert programvare (MS Office) når nåværende lisensavtale utløper (årlig kostnad i dag ca 800.000)				500
<i>Driftsmessige forbedringer som følge av låne/kapitalendringer</i>				
Redusert låneopptak/FDV som følge av salg av kommunal eiendom for minst 25 mill i fireårsperioden	500	1 000	1 500	2 000
Utsettelse Omre (bortsett fra VA til kryss iht til avtale Sveg)				2 000
Nye forslag etter formannskapetets behandling 03.12				
Levermyr barnepark legges ned f.o.m. 1.aug 2009(5/11 dels virkning 2009	160	350	350	350
Mva refusjon, investering bygg 1000-årssted	280			
Sum inndekning	13 350	18 510	17 710	20 910
Forbedring/forverring av balansen	5 893	11 681	-19	3 181
For hele fireårsperioden				20 736

Endringer i INVESTERINGSREGNSKAP	2009	2010	2011	2012
ENØK-investeringer (driftskostnaden av disse er vist ved 300.000 i økte utgifter hvert år)	3500			
Kommunal tilleggsinvestering parkeringshus i fjell: Gang-utgang til Øvre sentrum (Lillesandsveien/Vestregate) prioriteres framfor utgang ved nytt bibliotek. Besparelse (8-5) = 3 mill	-3000			
Kommunal del av investering turnhall GTIF	3000			
Nye forslag etter formannskapetets behandling 03.12				
Investering i sanitær-bygg 1000-års stedet	1400			

Tekstforslag:

- 1) Rådmannen bes i løpet av 1. kvartal 2009 legge fram en handlingsplan for redusert sykefravær i Grimstad kommune til behandling i kommunestyret.
- 2) Hvis ekstraordinære statlige tiltak i 2009 gir rom for investeringer og vedlikehold utover vedtatt budsjett, skal midlertidige tiltak ved Fjære skole prioriteres.

Terje Stalleland (FrP) foreslo:

1. Rådmannen bes utrede eget eiendomsselskap for bygningsmassen.
 - a. Spesielt viktig nå med så mange nye finansieringsløsninger fra Regjeringen
 - b. Selskapet skal gå i balanse, og må kreve inn leie av enhetene for å dekke sine kostnader.
 - c. Står fritt til å velge leverandører
2. Rådmannen bes legge fram sak om gjennomføring av byggeprosjekter med sikte på å få frem mer fleksible løsninger for gjennomføringer av prosjekter sammen med frivillige organisasjoner eller private. (ref. hall Holviga)
3. Rådmannen bes legge fram en sak med sikte på økt valgfrihet. Blant utfordringene som skal utredes er:

- a. På hvilke tjenesteområder finnes det alternative leverandører som kan sikre en sunn konkurranse?
 - b. Hvordan bør de kommunale tjenestene som lever i konkurranse være organisert?
4. Rådmannen bes legge frem en sak om justeringer av alle kommunens vedtatte standarder på tjenester. Formålet er å utrede omlegginger og standardendringer som kan gi lavere investerings- og driftskostnader.

ENDRINGER I FORHOLD TIL RÅDMANNENS FORSLAG TIL HANDLINGSPROGRAM (1.000 kr)

Driftsbudsjettet	2009	2010	2011	2012
Økte utgifter/reduerte inntekter:				
Undervisning i skolen	4 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Eiendomsskatten økes ikke	4 750 000	4 800 000	33 150 000	33 480 000
Økte FDV-kostnader ny turnhall (drift fra 2010)		500 000	500 000	500 000
Økte FDV-kostnader ny hall Landvik (drift fra 2011)			1 300 000	1 300 000
Endring mva-kompensasjon i driftsbudsjettet pga endring investeringer	2 576 000	10 648 000	2 026 800	16 000
Økt tilskudd lag og foreninger	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Oppfølging ungdomsplan	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Landvik kirke	500 000			
Sum økte utgifter/reduerte inntekter	13 826 000	27 948 000	48 976 800	47 296 000
Inndekning:				
Økte frie inntekter - andel Grimstad i 2009 iht. oppsett fra KR D	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000
Omprioriteringer kulturbudsjettet	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Turistkontoret avvikles som kommunal virksomhet	-450 000	-450 000	-450 000	-450 000
Privatisering av barnehager (reduert stykkpris)	-	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Ekstern finansiering prosjektmidler og løpende tjenester	-1 000 000	-1 000 000	-2 000 000	-2 500 000
Administrativ innsparing IKT og administrativ struktur	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000
Konkurranseutsetting/ innsparing (10%) i renhold		-1 150 000	-1 150 000	-1 150 000
Innsparing i Kjøkkentjenesten	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Sparte renter og avdrag (sum 8,5%) pga. reduserte investeringer (halvårseffekt 1. Investeringsår)	-970 000	-8 876 550	-14 562 200	-14 570 000
Reduserte FDV-utgifter Fagskolen	-800 000	-1 231 000	-1 231 000	-1 231 000
Reduserte FDV-utgifter og redusert bemanningsøkning biblioteket		-600 000	-1 790 000	-1 790 000
Økt utbytte Agder Energi	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000
Effekt redusert sykefravær	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Ikke retaksering eiendomsskatt		-2 500 000		
Sum inndekning	-16 120 000	-30 707 550	-36 083 200	-36 591 000
Til disposisjonsfond (-) eller dekkes fra disposisjonsfond(+)	-2 294 000	-2 759 550	12 893 600	10 705 000

Samlet bruk av disp.fond 18 545 050

Investeringsbudsjettet	2009	2010	2011	2012
Endringer:				
Kommunal andel ny turnhall (GTIF)	10 000 000			
Kommunal andel ny hall Landvik		20 000 000		
Oppussing Fjære skole		9 000 000		
Bortfall foreslåtte investeringer	-7 000 000	-10 600 000		

kommunal andel til Levermyranlegget				
Bortfall foreslåtte investeringer kommunal andel til Bibliotek	-13 000 000	-70 000 000	-10 000 000	
Salg av kommunale eiendommer (Fagskolen, Storgaten, Gundersholmen, andre)	-10 000 000	-15 000 000	-15 000 000	
Bortfall foreslåtte investeringer Omre			-35 000 000	
Reduserte byggekalkyler andre investeringer (10%)	-2 880 000	-14 950 000	-6 890 000	-190 000
Sum endringer kommunal andel investeringer	-22 880 000	-81 550 000	-66 890 000	-190 000

Beregningsgrunnlag mva-komp 12 880 000 66 550 000 16 890 000

Beregningsgrunnlag sparte renter/avdrag 22 880 000 104 430 000 171 320 000 171 510 000

Brit Eskedal (AP) foreslo:

ENDRINGER I FORHOLD TIL RÅDMANNENS FORSLAG TIL HANDLINGSPROGRAM (1.000 kr)

Driftsbudsjettet	2009	2010	2011	2012
Økte utgifter/reduerte inntekter:				
40% stilling/økt undervisningsressurs i Kulturskolen (helårsvirkning 2009)	200 000	200 000	200 000	200 000
Økt støtte til skolemusikken	100 000	100 000	100 000	100 000
200% stillinger til dagsenter på Frivolltun (halvårsvirkning i 2009)	500 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
40% økning i jordmorstilling (halvårsvirkning 2009)	100 000	200 000	200 000	200 000
Økte midler i 2009 og 2010 til oppgradering av torvet og Wenzells plass	535 000	300 000		
Økte FDV-kostnader ny turnhall (delvis drift fra 2010). FDV-kostnader fra 2011 er nto. Kommunal andel.		200 000	500 000	500 000
Opprettholde dagens ordning med gradert betaling i kommunale og private barnehager	1 300 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Sum økte utgifter/reduerte inntekter	2 735 000	3 300 000	3 300 000	3 300 000
Inndekning:				
Økte frie inntekter – andel Grimstad i 2009 iht. oppsett fra KRD	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000
Levermyr barnepark legges ned fra og med 1. august 2009 (5/11 dels virkning 2009)	-160 000	-350 000	-350 000	-350 000
100% stilling til PMTO legges ned (halvårsvirkning 2009)	-250 000	-500 000	-500 000	-500 000
50% stilling palliativ koordinator legges ned (halvårsvirkning 2009)	-125 000	-250 000	-250 000	-250 000
Økt utbytte fra Agder Energi AS	-1 300 000	-1 300 000	-1 300 000	-1 300 000
Sum inndekning	-2 735 000	-3 300 000	-3 300 000	-3 300 000

Investeringsbudsjettet	2009	2010	2011	2012
Endringer:				
Turnhall				
Ny kommunal turnhall i Holviga (GTIF) - samlet 37,5 mill kr i kommunale midler. Spillemidler og evt. tilskudd fra GTIF kommer i tillegg.	19 750 000	17 750 000		
Feviktun				
Forhandlinger og kjøp av areal for utbygging av Feviktun	4 000 000			

Arbeiderpartiet vil arbeide for innarbeiding av investeringsmidler i perioden 2013-2015 slik at ny fløy står ferdig i 2015.				
Frivoll videregående skole				
Kjøp av tidligere Frivoll videregående skole (forutsettes avtale om at kjøpssum fordeles på 2009 og 2010)	5 000 000	7 000 000		
Landviktun				
Bortfall foreslåtte investeringer (kommunal andel fratrukket stats-tilskudd 8,8 mill.)		-24 750 000		
Bortfall vedtatte investeringer 2008 (kommunal andel fratrukket privat tilskudd 1,0 mill)	-28 750 000			
Sum endringer kommunal andel investeringer	0	0	0	0

Merknad investeringer:

Vedtatte investeringer (låneopptak for 2008) for Landviktun omdisponeres til øvrige foreslåtte investeringsprosjekter i 2009.

Merknad driftsbudsjettet:

* Alle stillinger er satt lik 500.000 pr. årsverk og med halvårsvirkning i 2009. Unntatt økt undervisningsressurs i Kulturskolen som er med helårsvirkning.

* FDV-kostnader drift av turnhall fra 2011 er anslag på nto. kommunal andel. Det forutsettes at GTIF og evt. annen utleie gir kommunen leieinntekter.

* Redusert virkning mva-kompensasjon investeringer i 2009 og 2010 (ikke utbygging Landviktun) opp mot kjøp av Frivoll vidg. skole og midler til areal ved Feviktun (som ikke gis mva-komp), er i Arbeiderpartiets forslag forutsatt dekket inn ved at økt FDV og drift (bemanningsøkning) ved Landviktun faller bort.

Einar Sætra (H) foreslo følgende:

Budsjettforslaget er identisk med forslaget fra V, KrF, SP og H, men med følgende endringer:

- Ikke øke eiendomsskatten på verker og bruk fra 4 til 6 promille.
- Øke den generelle eiendomsskatten fra 4,0 til 4,5 promille.
- Økt skatteinntekt ca. 300.000 som følger av foreslåtte eiendomskatteomlegging brukes til følgende:
 - 1/3 ca. 100.000 til GTIF's hallprosjekt.
 - 1/3 ca. 100.000 til Lia's kunstgressbaneprosjekt.
 - 1/3 ca. 100.000 til Express' kunstgressbaneprosjekt.

Midlene skal øremerkes disse prosjektene og skal ikke inngå i klubbenes vanlige drift.

Inger Sofie Jahr (SV) foreslo:

Alle enheter i Grimstad har fått et flatt kutt på 2,5% i 2009. Barnehagene får i tillegg en redusert inntekt med 50 åre pr. oppholdstime. Kommunestyret ønsker å holdes orientert om konsekvensene av dette for kommunale og private barnehager etter ca. et halvt års drift.

VOTERING:

Tallbudsjettet:

Einar Sætras forslag ble forkastet med 34 mot 1 stemme.

Brit Eskedals forslag ble forkastet med 27 mot 8 stemmer.

Terje Stallelands forslag ble forkastet med 27 mot 8 stemmer.

Ordfører Hans Antonsens forslag ble vedtatt med 18 mot 17 stemmer.

Innstillingen med de endringer som har fått flertall foran ble deretter enstemmig vedtatt.

Tekstforslag:

Leif-Atle Beislands forslag fra plan- og økonomiutvalget ble enstemmig vedtatt.

Ordfører Hans Antonsens forslag pkt. 1) ble vedtatt med 34 mot 1 stemme.

Ordfører Hans Antonsens forslag pkt. 2) ble vedtatt med 33 mot 2 stemmer.

Terje Stallelands forslag pkt. 1) ble vedtatt oversendt uten realitetsbehandling med 25 mot 10 stemmer.

Terje Stallelands forslag pkt. 2) ble forkastet med 21 mot 14 stemmer.

Terje Stallelands forslag pkt. 3) ble forkastet med 22 mot 13 stemmer.

Terje Stallelands forslag pkt. 4) ble forkastet med 19 mot 16 stemmer.

Inger Sofie Jahrs forslag ble forkastet med 22 mot 13 stemmer.

KS-117/08 VEDTAK:

1. SKATTØRE 2009

Kommunestyret vedtar maksimalt skattøre (Stortingets vedtak i desember 2008).

2. EIENDOMSSKATT 2009

- a) Kommunestyret vedtar å sette skattesatsen for eiendomsskatt til 4‰ for bolig/fritid og 6‰ på verker/bruk/næring, av takstverdien i 2009.
- b) Kommunestyret vedtar at grunnlaget for beregning av eiendomsskatten settes til 60% av takstverdien for den enkelte eiendom.

3. BETALING FOR KJØP AV KOMMUNALE VARER OG TJENESTER FRA 1. JANUAR 2009

- a) Prisen for kjøp av kommunale varer og tjenester i 2009 øker med 7,5% dersom annet ikke framkommer av budsjettforslaget.
- b) Gebyr for vann økes med 40 %.
- c) Gebyr for avløp økes med 30 %.
- d) Tilknytningsavgiften for vann og avløp endres ikke.
- e) Renovasjonsavgiften reduseres med 5 %.
- f) Avgiften for slamreovering (tømming av septiktanker og behandling av septikslam) endres ikke.
- g) Feieravgiften økes med 20 % .

- h) Maksimalpris for foreldrebetaling i kommunale og private barnehageplasser fastsettes i forhold til statens regelverk for maksimalpriser. Betalingssatsene (gradert betaling) for inntekter inntil 300.000 kr økes iht. tabell.
- i) Husleie i kommunale boliger. For eksisterende leieavtaler økes husleien i samsvar med konsumprisindeksen, jfr. husleieloven. For nye leieavtaler iht. rådmannens forslag som legges fram i egen sak.
- j) Festeavgift for kirkegårdene fastsettes til kr 1.250 for et enkelt gravsted i ti år og kr 2.500 for et dobbelt gravsted.

4. INVESTERINGER I 2009 SOM DET DELEGERES TIL TEKNISK UTVALG Å VIDEREFORDELE PÅ PROSJEKT

- a) Det bevilges 2,7 mill kr til oppkjøp av grunn Holviga idrettsanlegg.
- b) Det bevilges 4,3 mill kr til infrastruktur Universitetsbyen Grimstad.
- c) Det bevilges 0,4 mill kr til sykkelby-prosjektet - gang/sykkelveger.
- d) Det bevilges 20,5 mill kr til infrastruktur i bysentrum.
- e) Det bevilges 13,34 mill kr til handlingsprogram for vann.
- f) Det bevilges 11,45 mill kr til handlingsprogram for avløp.
- g) Det bevilges 3,5 mill kr til ENØK-investeringer.

5. INVESTERINGER I 2009 SOM DET DELEGERES TIL RÅDMANNEN Å VIDEREFORDELE PÅ PROSJEKT

- a) Det bevilges 1,0 mill kr til egenkapitalinnskudd KLP.
- b) Det bevilges 7,0 mill kr til utendørs idrettsanlegg - Levermyr - garderobe.
- c) Det bevilges 1,75 mill kr til økt skolekapasitet Landvik (skolepakke 2).
- d) Det bevilges 5,0 mill kr til økt skolekapasitet Fevik (skolepakke 2).
- e) Det bevilges 13,0 mill kr til bibliotek m/landsd.funksj. for litteraturformidling.
- f) Det bevilges 5,63 mill kr til Fagskolen.
- g) Det bevilges 4,3 mill kr til Elisabethstua/Groosåsen/Knøttet barnehager.
- h) Det bevilges 0,25 mill kr til maskiner og utstyr på kirkegårdene.
- i) Det bevilges 0,5 mill kr til handlingsprogram kirkebygg og kirkegårder.
- j) Det bevilges 0,9 mill kr til havnevesen – brygge-, kai- og havneanlegg.
- k) Det bevilges 3,0 mill kr til kommunal del av turnhall GTIF.
- l) Det bevilges 1,4 mill kr til sanitærbygg ved 1000 årsstedet.

6. FINANSIERING AV INVESTERINGER

Investeringsprogram i henhold til pkt 4 og 5 finansieres med lån, egenkapital og statstilskudd i samsvar med budsjettforslaget.

7. STARTLÅN I HUSBANKEN I 2009

Det tas opp inntil 20 mill kr i startlån i Husbanken til videre utlån til enkeltpersoner.

8. ÅRSBUDSJETT 2009

Kommunestyret vedtar årsbudsjett 2009 som foreslått av rådmannen i opprinnelig budsjettforslag av 03.11.08, med de endringer som framkommer under kommunestyrets behandling.

9. HANDLINGSPROGRAM 2009 – 2012

Kommunestyret vedtar Handlingsprogram 2009-2012 som foreslått av rådmannen i opprinnelig budsjettforslag av 03.11.08, med de endringer som framkommer under kommunestyrets behandling. Handlingsprogrammet skal være retningsgivende for planlegging, oppgaver og tjenester i perioden.

10. ENDRINGER I PLAN- OG ØKONOMIUTVALG OG KOMMUNESTYRE

ENDRINGER I FORHOLD TIL RÅDMANNENS FORSLAG TIL HANDLINGSPROGRAM (1.000 kr)

Tekst	2009	2010	2011	2012
ØKTE UTGIFTER/ REDUSERTE INNTEKTER				

Inntektsreduksjoner (lavere skatt, avgifter etc)				
Ingen økning i eiendomsskatt for bolig/fritidseiendom i 2009 og 2010. Næringseiendom og bruk og verk øker fra 4 til 6 promille fra 2009. Beslutning om økt eiendomsskatt fra 2011 avventer effekt av kostnadsgjennomgang som iverksettes i 09. Partiene er uansette enige om at det ikke er aktuelt med en økning på nivå med rådmannens forslag. I utgangspunktet legges det opp til at en eventuell økning vil bli foretatt uten full retaksering av eiendommer, men f eks ved 10% påslag på eksisterende takst og/eller økt promillesats. Kostnader til retaksering i 2010 i rådmannens budsjettfor-slag er derfor tatt ut (se nedenfor).	2 800	2 800	14 000	14 000
Utgiftsøkninger				
<i>På helse og sosialområdet</i>				
Justering av lønn for støttekontakter og avlastere bo-veiledertjenesten - økes med 15,7% fra 84,50 til 97,75 (halvering av forskjell fra minste lønnsats i kommunalt regulativ)	550	550	550	550
Omsorgslønn - oppjustering som for støttekontakter	80	80	80	80
<i>På kultur- og oppvekstområdet</i>				
Kvalitet i skolen - økt satsing knyttet til kompetansehe-ving for lærere i Grimstad-skolen og økt lærertetthet (finansiert ved omdisponering kostnader innen sekto-ren)	1 200	1 200	1 200	1 200
Konsekvensjustering av helårseffekt av økt elevtall ved Grimstad ungdomsskole, bare delårsvirkning lagt inn i tidligere vedtak (oppføring her har sammenheng med at spesialbevilgning til økt voksentetthet i 2008 pga undervisning på tre steder trekkes tilbake, se neden-for)	387	387	387	387
Redusert økning i barnehagepris for inntekter under 300.000, dessuten innføring av ny pris for familieinn-tekt under 220.000 der prisen holdes på dagens nivå + 100 kr /mnd) - finansiert ved omdisponering på barne-hageområdet (se nedenfor)	400	100	100	100
UngArena - start oppbygging	400	400	400	400
<i>På teknisk område</i>				
ENØK-investeringer, driftsmessig konsekvens	300	300	300	300
Ferdigstilling skanning byggesaksarkiv	300	300		
<i>Fellesområdet og annet</i>				
Eget prosjekt - rådgiver prosjektfinansiering aktiviteter	600	600	600	600
Nye forslag etter formannskapets behandling 03.12				
Investering bygg 1000-årssted, driftsm konsekvens (8%)	112	112	112	112
Vedlikehold Landvik kirke	328			
Sum økte utgifter/reduuerte inntekter	7 457	6 829	17 729	17 729
INNDEKNING				

Økte inntekter				
Økt bevilgning fra Stortinget til kommuner i Sør-Norge	900	900	900	900
Økt utbytte Agder Energi	4 000	4 000	4 000	4 000
Nettogeivinst (økt prosjektfinansiering - evt økte egenandeler) av satsing på prosjektfinansiering	600	1 500	2 500	2 500
Økt selvfinansiering byggesaksbehandling		1 000	1 000	1 000
Effekt av redusert sykefravær	1 000	1 000	1 000	1 000
Generell prisøkning avgifter, gebyrer der rådmannen har foreslått 4,5% - anslår ca 7,5%	300	300	300	300
Liten økning dagsenterbetaling (fra 71 kr til ca 85 kr pr dag for	70	70	70	70
Reduserte utgifter				
<i>På helse- og sosialområdet</i>				
Justert økning sektorramme helse og sosial (13,4 istf 13,9%)	1 320	1 320	1 320	1 320
Effekt av økt aktivisering sosialhjelpsmottakere	200	200	200	200
Del av realøkning sosialhjelp brukes til finansiering ressurskrevende brukere (halvparten av 700)	350	350	350	350
Omdisponering av MOT-konsulent mot UngArena (halve stillingen)	250	250	250	250
<i>På kultur- og oppvekstområdet</i>				
Kommunale barnehager stenger helt tre siste uker i juli (effekt ca 100 og skjønnsmidler barnehage brukes for å dempe prisvirkning i 2009 av prisøkning for familier med inntekt under 300.000, samt innføring av ny pris for inntekt under 220.000	400	100	100	100
Kostnader faget utdanningsfag beregnet etter Aafk-vedtak om 500 kr pr elev pr utprøvningsperiode, to utprøvningsperioder i løpet av 9. eller 10 trinn, redusert kostnad i forhold til rådmannens forslag	200	200	200	200
Redusert frukt- og grønt-ordning	1 000	1 000	1 000	1 000
Reduksjon som følge av at særskilt bevilgning i 2008 til ekstra behov voksentetthet Grimstad ungdomsskole, begrunnet i undervisning flere steder er videreført i rådmannens forslag. Ses i sammenheng med økt bevilgning til Grimstad ungdomsskole, se ovenfor)	720	720	720	720
Økt brukerbetaling kulturskolen (ca 10% satsøkning)	100	100	100	100
Øvrig kutt kultur (ikke frivillige org, lag foreninger)	100	100	100	100
Bemanningsøkning bibliotek venter til år bibliotek står ferdig (dvs utsettes fra 2010 til 2011)		600		
<i>På teknisk område</i>				
ENØK-gevinst, som følge av ENØK-investeringer og mer sparing	100	200	1 000	1 200
Ikke full retaksering av alle eiendommer (gjelder grunnlag for eiendomsskatt)		2 500		
<i>Fellesområdet og annet</i>				
Egen rådgiver nærvær/orgavd videreføres ikke etter at nåværende prosjektleder slutter 1.1.2009. 150.000 av midlene i 2009 beholdes til å støtte arbeidsmiljøfremmende tiltak i enhetene.	330	480	480	480

Redusert økning OSS	250	250	250	250
Redusert økning ORG-avdeling	220	220	220	220
Endret politisk struktur/saksbehandling		150	150	150
Fri programvare vurderes tatt i bruk til erstatning for lisensiert programvare (MS Office) når nåværende lisensavtale utløper (årlig kostnad i dag ca 800.000)				500
<i>Driftsmessige forbedringer som følge av låne/kapitalendringer</i>				
Redusert låneopptak/FDV som følge av salg av kommunal eiendom for minst 25 mill i fireårsperioden	500	1 000	1 500	2 000
Utsettelse Omre (bortsett fra VA til kryss iht til avtale Sveg)				2 000
<i>Nye forslag etter formannskapets behandling 03.12</i>				
Levermyr barnepark legges ned f.o.m. 1.aug 2009(5/11 dels virkning 2009	160	350	350	350
Mva refusjon, investering bygg 1000-årssted	280			
Sum inndekning	13 350	18 510	17 710	20 910

Forbedring/forverring av balansen	5 893	11 681	-19	3 181
For hele fireårsperioden				20 736

Endringer i INVESTERINGSREGNSKAP	2009	2010	2011	2012
ENØK-investeringer (driftskostnaden av disse er vist ved 300.000 i økte utgifter hvert år)	3500			
Kommunal tilleggsinvestering parkeringshus i fjell: Gang-utgang til Øvre sentrum (Lillesandsveien/Vestregate) prioriteres framfor utgang ved nytt bibliotek. Besparelse (8-5) = 3 mill	-3000			
Kommunal del av investering turnhall GTIF	3000			
<i>Nye forslag etter formannskapets behandling 03.12</i>				
Investering i sanitær-bygg 1000-års stedet	1400			

Tekstforslag:

- 1) I fremtidige budsjettforslag skal rådmannen synliggjøre, forklare og begrunne alle vesentlige endringer i enhetenes nettbudsjett.
- 2) Rådmannen bes i løpet av 1. kvartal 2009 legge fram en handlingsplan for redusert sykefravær i Grimstad kommune til behandling i kommunestyret.
- 3) Hvis ekstraordinære statlige tiltak i 2009 gir rom for investeringer og vedlikehold utover vedtatt budsjett, skal midlertidige tiltak ved Fjære skole prioriteres.

Oversendt rådmannen uten realitetsbehandling:

- 4) Rådmannen bes utrede eget eiendomsselskap for bygningsmassen:
 - a) Spesielt viktig nå med så mange nye finansieringsløsninger fra Regjeringen
 - b) Selskapet skal gå i balanse, og må kreve inn leie av enhetene for å dekke sine kostnader.
 - c) Står fritt til å velge leverandører
